

Academia de Studii Economice, București Facultatea de Cibernetică, Statistică și Informatică Economică Specializarea: Cibernetica Economică Anul 2023-2024

Piața muncii în România. Analiza ocupării și a șomajului.

Cadru didactic coordonator: Capbun Andreea-Gabriela

Numele studenților: Grosu Catalina-Ionela

Iordan Maria-Alexandra

Cuprins

Introdu	ucere	3
1. E	voluția economica a României și indicatorii macroeconomici ce influențează piața mun	<i>cii</i> 4
2. Pi	rezentarea pieței muncii și a elementelor cheie	5
3. F	actori ce influențează rata ocupării și șomajul in Romania	14
3.1.	Factori economici	14
3.2.	Factori demografici	15
3.3.	Factori instituționali și legislativi	16
4. E	voluția și analiza ratei de ocupare și a ratei șomajului	18
4.1.	Analiza legăturii și dependentei dintre rata șomajului și câștigul salarial	18
4.2.	Analiza legăturii și dependentei dintre numărul de Șomeri, populația ocupata și rata ș 22	omajului
Conclu	ızii	26
Bibliog	grafie	28

Introducere

Piața muncii reprezintă un aspect crucial al economiei României, reflectând echilibrul dintre cererea și oferta de forță de muncă. În vederea evoluției economice recente a țării, este esențial să analizăm indicatorii macroeconomici precum PIB-ul, inflația, creșterea economică, precum și politicile și reformele economice care au influențat piața muncii. Această cercetare se concentrează pe definirea conceptelor cheie legate de piața muncii în România, cum ar fi forța de muncă, nivelul de ocupare și șomajul, pentru a oferi o înțelegere profundă a dinamicii acestei piețe.

În contextul României, studierea pieței muncii este deosebit de relevantă, deoarece poate contribui la identificarea provocărilor și oportunitățile cu care se confruntă țara noastră în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și combaterea șomajului. Prin urmare, analiza pieței muncii este esențială pentru elaborarea de politici și strategii eficiente de ocupare a forței de muncă și de combatere a șomajului.

Acest proiect își propune să ofere o analiză detaliată și obiectivă a situației actuale a pieței muncii din România, evidențiind aspectele cheie care afectează ocuparea și șomajul. In cadrul acestui proiect, vom analiza factorii care influențează rata de ocupare și șomajul în România, acoperind aspecte economice, demografice, instituționale și legislative. Vom investiga tendințele ocupării și ale șomajului în țară, analizând evoluția acestor rate și identificând factorii care le influențează. De asemenea, vom evalua si impactul ocupării și al șomajului asupra economiei românești, evidențiind efectele sociale și economice ale acestora.

Pentru a atinge aceste obiective, proiectul va utiliza o combinație de metode de cercetare calitative și cantitative. Vor fi analizate date statistice oficiale privind ocuparea și șomajul, precum și studii și rapoarte relevante din domeniu.

Capitolele vor include definirea conceptelor și analize detaliate ale datelor și informațiilor relevante, precum și interpretări și concluzii bazate pe evidențe. Capitolul final va sintetiza principalele constatări ale proiectului și va formula recomandări pentru îmbunătățirea politicilor și strategiilor de ocupare a forței de muncă și de combatere a șomajului în România.

Analiza pieței muncii din România este esențială pentru înțelegerea provocărilor și oportunităților cu care se confruntă țara noastră în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și

combaterea șomajului. Prin intermediul acestui proiect, ne propunem să contribuim la o mai bună înțelegere a dinamicii pieței muncii și să identificăm soluții și strategii eficiente pentru îmbunătățirea situației.

1. Evoluția economica a României și indicatorii macroeconomici ce influențează piața muncii

Evoluția economică recentă a României a fost influențată în mod semnificativ de indicatorii macroeconomici precum PIB-ul, inflația și creșterea economică, precum și de politicile și reformele economice adoptate. Acest capitol explorează modul în care acești factori au modelat piața muncii în țară, generând o serie de efecte asupra ocupării, șomajului și structurii fortei de muncă.

În perioada 2000-2019, România a înregistrat cea mai mare creștere economică din Uniunea Europeana, de 4,1% în medie pe an. Această creștere accelerată a contribuit la crearea de noi locuri de muncă și la reducerea șomajului. Economia României a ajuns la o valoare reală de 187% în 2019 față de anul de referință 1989, arătând o recuperare semnificativă după perioada de tranziție. Aceasta schimbare a reflectat transformarea structurii economice a României, trecând de la un model bazat pe industrie, la unul orientat către consum și intervenția statului in prezent. Aceasta evoluție a avut un impact asupra ocupării forței de munca, influențând diverse sectoare economice și contribuind la deficite comerciale, deficitul de cont curent și o creștere mai lenta a valorii adăugate. Politicile și reformele economice adoptate au jucat un rol semnificativ in aceasta transformare, influențând direct piața muncii și structura ocupării in Romania.

Deși România a înregistrat o inflație moderată în ultimii ani, fluctuațiile temporare ale prețurilor au avut uneori un impact asupra puterii de cumpărare a populației. De exemplu, în 2021, inflația anuală în România a atins 5,9%, afectând nivelul de trai al multor gospodării. Între 2000 și 2019, economia României a crescut cu 103% în termeni reali, după o perioadă de 10 ani de declin economic în tranziția către economia de piață. Această creștere susținută a generat noi oportunități de angajare. În 2021, ponderea industriei în economia României a crescut ușor de la 20% la 21,1%, în timp ce sectorul construcțiilor a pierdut teren, ponderea sa reducându-se cu aproape două puncte procentuale. Aceste schimbări structurale au influențat cererea de forță de muncă în diferite

sectoare. Adoptarea de politici favorabile mediului de afaceri, cum ar fi reducerea birocrației și simplificarea procedurilor administrative, a stimulat investițiile și crearea de locuri de muncă în anumite sectoare. Investițiile în educație și formare profesională au contribuit la îmbunătățirea competențelor forței de muncă și la o mai bună adaptare la cerințele pieței. Cu toate acestea, România se confruntă în continuare cu provocări legate de decalajul de competențe și nevoia de a alinia sistemul educațional la nevoile pieței muncii.

Aceste date demonstrează că indicatorii macroeconomici și politicile economice au jucat un rol semnificativ în evoluția pieței muncii din România în ultimii ani. O creștere economică solidă, combinată cu politici favorabile mediului de afaceri și investițiilor în capital uman, pot contribui la crearea de locuri de muncă și la reducerea șomajului pe termen lung.

2. Prezentarea pieței muncii și a elementelor cheie

Piața muncii reprezintă un sistem complex de interacțiuni între angajatori și lucrători în vederea stabilirii și ocupării locurilor de muncă disponibile. Aceasta include cererea și oferta de forță de muncă, procesele de recrutare și selecție a personalului, negocierile salariale și condițiile de muncă, precum și aspectele legate de legislația și politicile de ocupare a forței de muncă. În esență, piața muncii reglementează relațiile dintre cei care caută locuri de muncă și cei care oferă aceste locuri, influențând astfel ocuparea, șomajul și dinamica economică a unei societăți.

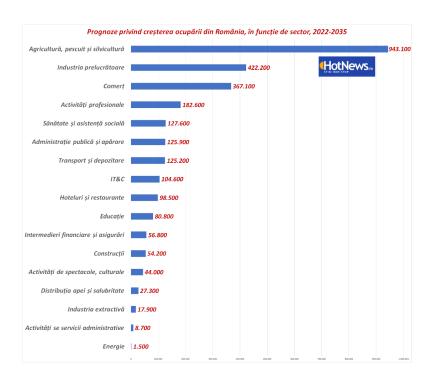
Elementele cheie ale pieței muncii includ:

• Cererea de forța de munca

Cererea de munca reprezintă cantitatea de muncă necesară și solicitată de către angajatori într-o anumită perioadă de timp și într-un anumit domeniu sau sector economic. Această cerere reflectă nevoia angajatorilor de a ocupa posturi vacante sau de a extinde activitățile existente, generând astfel locuri de muncă pentru forța de muncă disponibilă. Aceasta este un indicator esențial în analiza pieței muncii și influențează direct nivelul de ocupare și salarizarea angajaților.

Studiile arată că în perioada 2014-2018, rata de ocupare a fost mai mare în mediul rural decât în cel urban, iar ponderea persoanelor ocupate în agricultură a crescut semnificativ, în timp

ce în industrie și construcții a scăzut. Aceasta evoluție a rămas constanta, prognozând-se ca in perioada 2022-2035 gradul de ocupare din sectorul Agriculturii, pescuitului și silviculturii sa crească, situând-se pe primul loc, alături de Industria Prelucrătoare și Comerț, iar cel din sectorul de Construcții sa continua sa scadă, alături de sectoare precum Energia, Industria Extractiva si Distribuția apei și Salubritatea. Totodată, cererea de forță de muncă este influențată de nivelul salariilor, structura economică și evoluțiile pieței muncii. România a înregistrat un sold pozitiv de 142,732 de locuri de muncă create în intervalul ianuarie 2012 - decembrie 2022, situându-se pe locul doi în UE după Polonia. Aceste date reflectă o dinamică complexă a pieței muncii din România, evidențiind evoluții semnificative în ocuparea forței de muncă și în rata șomajului în ultimii ani.

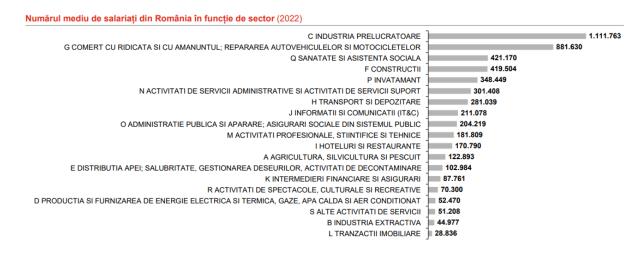
Figură 1. Prognoze privind creșterea ocupării din Romania, in funcție de sector, 2022-2035

[Sursa: Institutul National de Cercetare Stiintifica In Domeniul Muncii si Protectiei Sociale,

Analiza privind evoluția pieței muncii din perspectiva competențelor și calificărilor la nivelul tuturor sectoarelor economice (Studiu de Dr. Ec. Catalin Ghinararu)]

Industria prelucrătoare, comerțul și sănătatea sunt sectoarele cu cel mai mare număr de salariați. Cumulat, acestea reprezintă 47% din numărul mediu de salariați din România. Sectoarele care au înregistrat cele mai mari scăderi ale numărului mediu de salariați sunt: industria extractivă

(-13%) și industria prelucrătoare (-7%), ca urmare a efectelor tranziției energetice și a procesului de automatizare. Această tendință va continua, cel puțin în industria extractivă.

Figură 2. Numărul mediu de salariați din Romania in funcție de sector (2022)

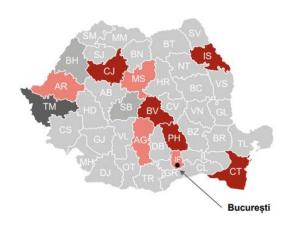
[Sursa: INS, analiza PwC]

• Oferta de forța de munca

Oferta de forță de muncă reprezintă totalitatea persoanelor apte de muncă care sunt disponibile să lucreze și să ofere serviciile lor pe piața muncii. Aceasta include atât persoanele deja ocupate, cât și șomerii care sunt în căutarea unui loc de muncă. Oferta de forță de muncă este influențată de factori precum nivelul de educație, experiența profesională, calificările, mobilitatea geografică și preferințele individuale. În contextul pieței muncii din România, oferta de forță de muncă reflectă diversitatea resurselor umane disponibile pentru angajatori și poate varia în funcție de evoluțiile demografice, educaționale și economice din țară. Este esențial ca oferta de forță de muncă să fie în concordanță cu cererea de muncă pentru a asigura un echilibru pe piața muncii și o ocupare corespunzătoare a forței de muncă disponibile.

În 2022, oferta de forță de muncă în România a fost marcată de o rată de ocupare de 62,3%, semnificativ sub media UE de 75%, în contextul unei structuri economice nefavorabile, cu o repartizare deficitară a locurilor de muncă pe sectoare și disparități regionale accentuate, dezvoltarea economică fiind concentrată în anumite zone atractive pentru investiții. Dezvoltarea economică este concentrată în regiunile/ județele atractive pentru investițiile străine directe (ISD), respectiv acele județe care găzduiesc universități și o activitate mai intensivă în servicii, precum

clusterele IT&C și servicii financiare, majoritatea fiind localizate în București-Ilfov, dar și activități de prelucrare, industrie, pe care le regăsim în Regiunile Nord – Vest și Vest.

Figură 3. Concentrarea dezvoltării economice si sociale pe județe

[Sursa: Institutul Național de Statistică, Banca Națională a României, analiza PwC]

Munca nedeclarată reprezenta aproximativ 25% din totalul de 5,1 milioane de salariați cu normă întreagă, în timp ce România se confrunta cu un deficit de personal estimat la 145.000 de oameni în 2022, care ar putea ajunge la 224.000 în următorii 3 ani, în condițiile în care este de așteptat ca populația activă să scadă cu 1 milion de persoane până în 2030. Munca nedeclarată pune presiune asupra colectării veniturilor la bugetul de stat și are un impact negativ asupra ofertei de forță de muncă. Aceste tendințe reflectă provocările majore cu care se confruntă oferta de forță de muncă din România, marcată de o productivitate scăzută, o nevoie acută de personal calificat și disparități semnificative între regiuni și sectoare economice.

• Forța de munca

Forța de muncă reprezintă totalitatea indivizilor care sunt disponibili să lucreze și care sunt implicați în procesul de producție a bunurilor și serviciilor. Aceasta include persoanele angajate, persoanele în căutarea unui loc de muncă (șomerii) și persoanele care sunt apte să lucreze, dar nu sunt active pe piața muncii (neocupate).

Populația activa (PA) din punct de vedere economic include toate persoanele de 14 ani și peste, apte de munca, care, într-o perioada de referință specificată, furnizează forța de munca

disponibila (utilizata sau neutilizata) pentru producerea de bunuri și servicii in economia națională. Într-o forma generala, populația activa cuprinde populația ocupata (PO) si somerii (S).

$$PA=PO+S$$
 (ecuația 1)

Pentru a exemplifica, am aplicat aceasta formula pentru anul 2008 (din cauza inaccesibilității la date mai actuale):

Populația ocupata (PO) cuprinde:

- *Salariați civili* persoana care își desfășoară activitatea pe baza unui contract de munca într-o unitate economica sau sociala, inclusiv elevii si studenții încadrați si pensionarii reîncadrați in munca pe baza unui contract de lucru;
- Întreprinzător persoana care, având unul sau mai mulți angajați (salariați),conduce activitatea in propria sa unitate (întreprindere, agenție, atelier, magazin, birou, ferma etc.);
- Lucrător familial neremunerat, persoana care-și exercita activitatea într-ounitate economica familiala condusa de un membru al familiei sau o ruda, pentru care nu primește remunerație sub forma de salariu sau plata in natura;

Populația activa neocupata (Șomerii) cuprinde:

- Persoane in căutarea unui alt loc de munca;
- Persoane in căutarea primului loc de munca;

Rata generală de activitate (RGA) este un indicator economic care măsoară proporția persoanelor active din punct de vedere economic în raport cu populația totală. Aceasta este egala cu raportul procentual intre numărul persoanelor active (PA) și numărul total al populației (P):

$$RGA = \frac{PA}{P} * 100 \ (ecuația 2)$$

Pentru a exemplifica, am aplicat aceasta formula pentru anul 2022:

P=19042455 persoane

PA=8051200 persoane

$$RGA = \frac{8051200}{19042455} * 100 = 42,28\%$$

Valoarea RGA indica faptul că 42.28% din populația este activă din punct de vedere economic, adică fie este angajată, fie caută activ un loc de muncă. Acest procent sugerează că mai puțin de jumătate din populație participă la piața muncii, ceea ce poate indica o participare relativ scăzută.

Rata de activitate a populației in vârsta de munca reprezintă procentul persoanelor din populația activă care fie sunt angajate, fie sunt în căutarea activă a unui loc de muncă, raportat la totalul populației din aceeași grupă de vârstă.

$$RAPVM = \frac{PA}{PVM} * 100 \ (ecuația 3)$$

Pentru a exemplifica, am aplicat aceasta formula pentru anul 2022:

PA=8051200 persoane

PVM=12296880 persoane

$$RAPVM = \frac{8051200}{12296880} * 100 = 65.473\%$$

Aceasta indica faptul ca 64,473% din populația cuprinsă între 15 și 64 de ani este activă pe piața muncii, fie prin angajare, fie prin căutarea unui loc de muncă.

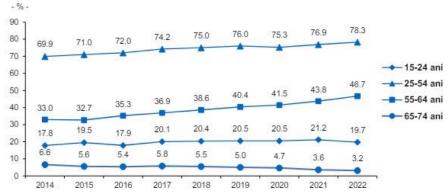
Nivelul de ocupare

Nivelul de ocupare reprezintă proporția populației apte de muncă care este angajată și activă pe piața muncii într-o anumită perioadă de timp. Este un indicator important al sănătății economice a unei țări și reflectă gradul de utilizare a resurselor umane disponibile.

În România, nivelul de ocupare a cunoscut fluctuații în ultimii ani, reflectând schimbările din economie și din piața muncii. Creșterea economică, investițiile străine, politicile guvernamentale și reformele structurale sunt factori care pot influența nivelul de ocupare. De asemenea, evoluția nivelului de ocupare poate varia în funcție de sectorul economic, regiunea geografică și caracteristicile demografice ale populației.

În ultimii ani, nivelul de ocupare din România a cunoscut evoluții semnificative, reflectate în datele statistice. Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-74 ani) a înregistrat fluctuații, cu o creștere în anul 2022 comparativ cu anii precedenți. În același timp, evoluțiile din ultimii ani au evidențiat o scădere a ratei de ocupare în anul 2020, generată de pandemia COVID-19, urmată de o revenire în 2021. Sectorul privat a acoperit cea mai mare pondere a persoanelor ocupate, cu industria fiind sectorul cu cei mai mulți salariați, urmat de sectorul comerțului. De asemenea, numărul lucrătorilor independenți a înregistrat o creștere, iar România s-a situat pe locul 9 în topul țărilor UE în ceea ce privește rata acestora. Aceste tendințe evidențiază dinamica pieței muncii din România, influențată de factori precum evoluțiile economice, pandemia COVID-19, creșterea salariilor și schimbările în structura ocupării în diverse sectoare.

Evoluția ratei de ocupare a populației de 15 – 74 ani, pe grupe de vârstă

Figură 4. Evoluția ratei de ocupare a populației de15-74 ani, pe grupe de vârstă

[Sursa: monitorulcj.ro, INS]

Şomajul

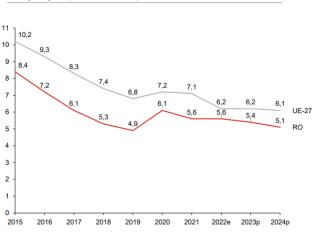
Șomajul reprezintă situația în care persoanele apte de muncă sunt disponibile și în căutarea activă a unui loc de muncă, dar nu reușesc să găsească unul. Este unul dintre principalii indicatori ai sănătății pieței muncii și al gradului de eficiență economică și socială a unei țări. Există mai multe forme de șomaj, fiecare având cauze și caracteristici specifice:

Şomajul structural - Este provocat de discrepanțele între cererea și oferta de forță
de muncă din diferite sectoare sau regiuni ale economiei. De exemplu, oamenii pot
să nu aibă abilitățile necesare pentru a ocupa locurile de muncă disponibile sau pot

- exista discrepanțe între locurile de muncă disponibile și locurile de reședință ale șomerilor.
- Şomajul ciclic Este legat de ciclurile economice şi apare în perioade de recesiune sau descreştere economică, când companiile reduc personalul pentru a face față scăderii cererii. Acest tip de şomaj este temporar şi tinde să scadă pe măsură ce economia se redresează.
- Şomajul fricțional Apare atunci când persoanele își schimbă locul de muncă sau intră pentru prima dată pe piața muncii și își caută primul loc de muncă. Este un fenomen natural într-o economie dinamică și poate fi considerat o parte normală a procesului de recrutare și selecție a personalului.

În România, rata șomajului este monitorizată și raportată de Institutul Național de Statistică și de alte instituții guvernamentale. Guvernele adoptă politici și programe pentru a reduce nivelul de șomaj și pentru a sprijini reintegrarea persoanelor fără loc de muncă pe piața muncii. Aceste politici pot include programe de formare și reconversie profesională, stimulente pentru angajatori, facilități fiscale și programe de sprijin pentru grupurile vulnerabile. Scăderea nivelului de șomaj contribuie la creșterea stabilității economice și sociale și la îmbunătățirea bunăstării generale a populației.

Rata șomajului în România a cunoscut o tendință de scădere în ultimii ani, ajungând la un nivel relativ scăzut în comparație cu media Uniunii Europene. În ultimii ani, rata șomajului a oscilat între 4.9% și 8.4%, atingând valoarea minima în 2019, cifră ce plasează țara printre statele cu cele mai mici niveluri de șomaj din UE. In vederea identificării cauzelor acestui rezultat, Andrei Rădulescu, economistul-șef al Băncii Transilvania, notează că dinamica pieței forței de muncă este sprijinită de semnalele de intrare într-un nou ciclu economic și de mix-ul relaxat, fără precedent, de politici economice în implementare, într-un context caracterizat prin optimismul asociat startului campaniei de vaccinare. Ulterior, în anul 2020, rata șomajului a înregistrat o creștere brusca față de anul precedent, situându-se la 6.1%, iar numărul total de șomeri a ajuns la 296.051 persoane la finalul anului, cu o creștere de 38.186 față de anul anterior. Aceste creștere a fost cauzata de efectele negative ale pandemiei COVID-19 asupra pieței muncii.

Figură 5. Rata șomajului

Rata somajului (BIM, %, 15-74 ani)

[Sursa: Eurostat, Comisia Europeana-Progoza de primăvară (2023)]

Remunerarea si condițiile de munca

Remunerarea și condițiile de muncă reprezintă aspecte fundamentale ale pieței muncii, având un impact semnificativ asupra satisfacției și bunăstării lucrătorilor. Remunerarea se referă la salariile și beneficiile oferite de angajatori lucrătorilor în schimbul serviciilor prestate, iar condițiile de muncă includ mediul fizic și psihologic în care se desfășoară activitatea, precum și programele și politici de protecție a angajaților. În România, remunerarea și condițiile de muncă pot varia în funcție de sectorul economic, regiunea geografică și calificările individuale ale lucrătorilor. Sectoarele cu cerere ridicată de forță de muncă, precum IT-ul, serviciile și construcțiile, pot oferi salarii mai competitive și beneficii suplimentare pentru a atrage și reține talentele. În schimb, în unele sectoare mai puțin dezvoltate sau în zonele rurale, salariile pot fi mai mici, iar condițiile de muncă pot fi mai dificile.

• Legislația și politicile de ocupare a forței de munca

Legislația și politicile de ocupare a forței de muncă reprezintă un cadru legal și instituțional care reglementează relațiile de muncă, protejează drepturile lucrătorilor și promovează oportunitățile de angajare și dezvoltare profesională. În România, acestea sunt stabilite și implementate de către guvern și alte organizații implicate în domeniul ocupării forței de muncă. Guvernul român adoptă politici și programe pentru a promova ocuparea forței de muncă și pentru a reduce șomajul. Aceste politici includ programe de formare și reconversie profesională, stimulente pentru angajatori, facilități fiscale pentru crearea de locuri de muncă, programe de sprijin pentru grupurile vulnerabile (cum ar fi tinerii, persoanele cu dizabilități sau persoanele în

vârstă), măsuri de stimulare a antreprenorialului și facilități pentru reintegrarea pe piața muncii a persoanelor fără loc de muncă.

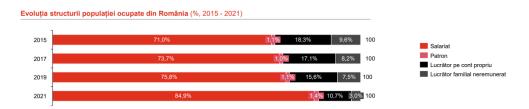
3. Factori ce influențează rata ocupării și șomajul in Romania

3.1. Factori economici

Factorii economici reprezintă unul dintre cei mai importanți factori care influențează rata ocupării și nivelul de șomaj în România. Acești factori includ o serie de aspecte legate de performanța economică a țării, evoluția diferitelor sectoare și industrii, precum și politici și măsuri guvernamentale.

Cresterea economica

Creșterea economică joacă un rol crucial în determinarea ratei de ocupare și nivelului de șomaj în România. O creștere economică susținută poate genera o cerere sporită de bunuri și servicii, determinând companiile să extindă operațiunile și să angajeze mai mulți lucrători pentru a satisface cererea crescută. Astfel, creșterea economică poate stimula ocuparea forței de muncă și poate contribui la reducerea nivelului de șomaj în țară. Ratele ridicate de creștere economică, din ultimii ani, au susținut extinderea ponderii angajaților în totalul populației ocupate din România, în timp ce ponderea lucrătorilor pe cont propriu și a lucrătorilor familiali neremunerați s-a redus.

Figură 6. Evoluția structurii populației ocupate din Romania

[Sursa: INS, analiza PwC]

Sectorul industrial

Evoluția acestui sector poate avea multiple influențe asupra pieței muncii. În perioade de expansiune a sectorului industrial, cererea de forță de muncă poate crește, deoarece companiile extind producția și deschid noi facilități. Acest lucru poate duce la crearea de noi locuri de muncă și la reducerea șomajului în rândul lucrătorilor calificați și necalificați. Totuși, în perioade de declin

al sectorului industrial, când companiile se confruntă cu dificultăți sau restricții economice, pot apărea concedieri și închideri de unități de producție, ceea ce poate duce la creșterea șomajului și la scăderea ratei de ocupare. De asemenea, factori precum automatizarea și digitalizarea pot avea un impact asupra ocupării în sectorul industrial, afectând anumite categorii de muncitori și cerând adaptări și reorientare profesională pentru a menține nivelul de ocupare.

Investițiile străine

Investițiile străine reprezintă un factor important în determinarea ocupării și nivelului de șomaj în România. Intrarea de capital străin poate aduce o serie de beneficii pentru piața muncii. În primul rând, investițiile străine pot genera crearea de noi locuri de muncă prin extinderea sau înființarea de noi afaceri și facilități de producție. Aceste investiții pot aduce oportunități de angajare pentru lucrătorii locali, contribuind astfel la reducerea nivelului de șomaj. De asemenea, investițiile străine pot stimula creșterea economică prin transferul de tehnologie și know-how, precum și prin creșterea exporturilor și a competitivității economiei naționale. Cu toate acestea, trebuie să se ia în considerare și potențialele aspecte negative ale investițiilor străine, cum ar fi dependența excesivă de capital extern sau riscul de delocalizare a locurilor de muncă în alte țări cu costuri mai scăzute ale forței de muncă. Așadar, investițiile străine pot juca un rol semnificativ în dinamica ocupării și șomajului în România, cu condiția să fie gestionate în mod corespunzător și să fie însoțite de politici adecvate pentru a maximiza beneficiile și a minimiza riscurile asociate acestora.

3.2. Factori demografici

Acești factori demografici influențează în mod semnificativ evoluția unei societăți și a economiei, având un impact direct asupra pieței muncii, a cererii de servicii sociale, a sistemului de pensii, a sănătății și a educației.

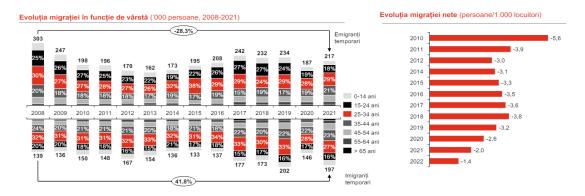
• Îmbătrânirea populației

Conform estimărilor Centrului European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale (CEDEFOP), până în 2030, România va avea un număr triplu de persoane active cu vârste de peste 65 de ani. Această tendință de îmbătrânire a populației va avea un impact semnificativ asupra pieței muncii. O creștere cu 10% a ponderii populației active cu vârsta de peste 60 de ani va reduce cu

5,5% creșterea PIB pe cap de locuitor, iar numărul tinerilor activi pe piața muncii, cu vârste cuprinse între 20 și 34 de ani, ar putea să scadă cu 3,5% în 2035 față de nivelul din 2020.

Migrația

Fenomenul migrației reprezintă o altă provocare majoră pentru piața muncii din România. Țara ocupă locul 17 la nivel global, cu peste 5,7 milioane de români care au ales să lucreze și să se stabilească în străinătate. Această tendință de migrație, în special în rândul tinerilor, poate duce la o lipsă de forță de muncă calificată pe piața internă.

Figură 7. Evoluția migrației în funcție de vârstă [Sursa: analiza PwC, INS, ONU]

• Schimbări în structura pe vârste

Modificările în structura pe vârste a populației pot avea un impact semnificativ asupra ratelor de ocupare și șomaj. Spre exemplu, rata șomajului în rândul tinerilor între 15-29 ani este de 68.4%, clasând România penultima dintre țările UE. Numărul salariaților a avut o evoluție pozitivă până în 2020, când a înregistrat o scădere pe fondul pandemiei COVID-19.

3.3. Factori instituționali și legislativi

Factorii instituționali și legislativi reprezintă un element esențial în înțelegerea dinamicii pieței muncii în România. Cadrele legislative și instituționale care reglementează relațiile de muncă, protejează drepturile lucrătorilor și promovează oportunitățile de ocupare joacă un rol important în configurarea mediului de lucru.

Legislația muncii

Legislația muncii reprezintă un pilon fundamental al pieței muncii în România, având un impact direct asupra ocupării și nivelului de șomaj în țară. Această legislație reglementează relațiile dintre angajatori și angajați, stabilind drepturile și obligațiile acestora. Aspecte precum salariul minim, durata maximă a săptămânii de lucru, condițiile de securitate și sănătate în muncă, precum și concediile plătite sunt doar câteva dintre aspectele reglementate de legislația muncii. Pe de o parte, reglementările care protejează drepturile lucrătorilor pot contribui la îmbunătățirea condițiilor de muncă și la stimularea participării pe piața muncii, iar pe de altă parte, unele aspecte ale legislației, cum ar fi costurile ridicate asociate concediilor sau reglementările privind angajările temporare, pot genera unele constrângeri pentru angajatori, limitând astfel oportunitățile de angajare și potențialul de creștere a ocupării.

• Politici de ocupare și formare profesionala

Politicile de ocupare și formare profesională reprezintă un instrument esențial în gestionarea pieței muncii și în influențarea ratei de ocupare și nivelului de șomaj în România. Aceste politici vizează facilitarea accesului la resursele de formare și la serviciile de mediere în ocuparea forței de muncă, precum și dezvoltarea abilităților necesare pentru a răspunde cerințelor pieței. Prin intermediul programelor de formare profesională, lucrătorii pot să-și îmbunătățească competențele și să-și adapteze profilul profesional la cerințele pieței, ceea ce poate spori șansele lor de a găsi un loc de muncă sau de a avansa în carieră.

•Protecția sociala și sistemele de asigurare împotriva șomajului

Sistemele de protecție sociala, precum asigurările sociale și ajutoarele sociale, oferă o rețea de siguranță pentru lucrătorii afectați de șomaj, asigurând-le accesul la beneficii financiare și la alte servicii de sprijin. Aceste beneficii pot contribui la atenuarea impactului economic al șomajului asupra individului și familiei sale, oferindu-le oportunitatea de a face fata dificultăților financiare și de a-și menține un nivel minim de trai.Cu toate acestea, nivelul de generozitate al beneficiilor de șomaj și accesul la acestea pot influenta deciziile lucrătorilor privind participarea pe piața muncii și căutarea activa a unui loc de munca. De exemplu, un sistem de asigurare a șomajului cu beneficii mai ridicate ar putea determina unele persoane sa-si prelungească perioada de șomaj, reducând astfel presiunea asupra acestora de a reveni rapid pe piața muncii.

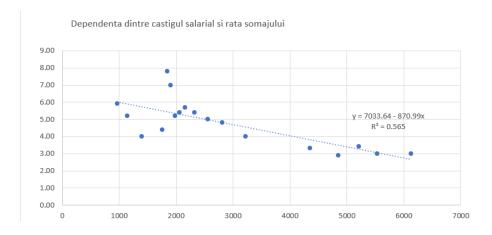
4. Evoluția și analiza ratei de ocupare și a ratei șomajului

4.1. Analiza legăturii și dependentei dintre rata șomajului și câștigul salarial

Câștigul salarial este suma de bani primită de o persoană pentru munca depusă, iar rata șomajului reprezintă proporția persoanelor din forța de muncă care caută activ un loc de muncă. Când șomajul este scăzut, salariile cresc, deoarece angajatorii concurează pentru angajați. Invers, un șomaj ridicat poate duce la stagnarea sau scăderea salariilor, din cauza ofertei mari de muncă.

Tabel 1. Câștigul salarial și rata șomajului [Su	'ursa: INS, prelucrare p	proprie in Excell
--	--------------------------	-------------------

An	Castig salarial	Rata somajului
2005	968	5.90
2006	1146	5.20
2007	1396	4
2008	1761	4.40
2009	1845	7.80
2010	1902	7
2011	1980	5.20
2012	2063	5.40
2013	2163	5.70
2014	2328	5.40
2015	2555	5
2016	2809	4.80
2017	3223	4
2018	4357	3.30
2019	4853	2.90
2020	5213	3.40
2021	5535	3
2022	6126	3

Figură 8. Dependenta dintre castigul salarial si rata somajului [Sursa: prelucrare proprie in Excel]

Legătura dintre câștigul salarial și rata șomajului este determinata cu ajutorul coeficientului de corelație. Din Figură 8 si Tabel 2 se poate observa ca intre cele doua variabile există o corelație puternic negativa de aproximativ -0.75, relația dintre acestea fiind inversă: atunci când rata somajului creste, castigul salarial scade, și viceversa. În graficul regresiei (Figură 8) se observa ca linia de trend este în scădere, ceea ce indică o scadere a ratei somajului în timp, odată cresterea castigului salarial.

Dependenta dintre variabile este determinată cu ajutorul funcției de regresie, aceasta descrie relația dintre cele două variabile și ajuta la efectuarea de estimări. X este variabila independentă, în acest caz fiind reprezentată de rata somajului, iar Y variabila dependentă, reprezentată de castigul salarial.

Tabel 2. Regression Statistics [Sursa: prelucrare proprie in Excel, regresie]

Regression Statistics				
Multiple R	0.752018087			
R Square	0.565531203			
Adjusted R Squa	0.538376903			
Standard Error	1090.12582			
Observations	18			

Tabel 3. ANOVA [Sursa: prelucrare proprie in Excel, regresie]

ANOVA					
	df	SS	MS	F	Significance F
Regression	1	24749773	24749773	20.82658	0.000318789
Residual	16	19013989	1188374		
Total	17	43763762			

Tabel 4. Statistici regresie [Sursa: prelucrare proprie in Excel, regresie]

	Coefficients	Standard Error	t Stat	P-value	Lower 95%	Upper 95%	Lower 95.0%	Upper 95.0%
Intercept	7033.649785	941.2536857	7.47264	1.33E-06	5038.281109	9029.018462	5038.281109	9029.018462
Rata somajului	-870.9917581	190.8556687	-4.56361	0.000319	-1275.587702	-466.3958145	-1275.587702	-466.3958145

Tabel 5. Residual Output [Sursa: prelucrare proprie in Excel, regresie]

RESIDUAL OUTF	PUT	
Observation	Predicted Castig salarial	Residuals
1	1894.798413	-926.7984129
2	2504.492644	-1358.492644
3	3549.682753	-2153.682753
4	3201.28605	-1440.28605
5	239.9140726	1605.085927
6	936.7074791	965.2925209
7	2504.492644	-524.4926436
8	2330.294292	-267.2942919
9	2068.996765	94.00323547
10	2330.294292	-2.294291942
11	2678.690995	-123.6909952
12	2852.889347	-43.88934677
13	3549.682753	-326.6827532
14	4159.376984	197.6230161
15	4507.773687	345.2263129
16	4072.277808	1140.722192
17	4420.674511	1114.325489
18	4420.674511	1705.325489

• Ecuația funcției de regresie liniara: Y = 7033.64 - 870.99x

În acest model sunt prezentate doua ipoteze:

 $m{H_0}$: Modelul nu este reprezentativ statistic, iar cele doua variabile nu au o relatie de legatura.

 H_1 : Modelul este reprezentativ statistic, iar cele doua variabile au o relație de legătură.

În analiza de regresie liniara cu ecuația Y = 7033.64 - 870.99x, se testeaza cele doua ipoteze: H_0 și H_1 , pentru a determina validitatea modelului.

În primul rând, analiza semnificației statistice a parametrilor, utilizând testul T, arată că interceptul (T stat = 7.47 > T critic = 2.12) este semnificativ statistic, respingând H0. În schimb, pentru rata șomajului (T stat = -4.56 < T critic = 2.12), se acceptă H0, indicând că acest parametru nu este semnificativ.

Validitatea modelului este confirmată de testul F, unde **F** (**20.82**) > **F** critic (**4.49**), astfel respingându-se H0 și **demonstrând semnificația statistică a modelului**. În plus, valoarea redusa a lui Signifiance F (0.00031) indica faptul ca modelul este semnificativ statistic.

R Square (R^2) este o măsura a proporției de variație în variabila dependenta care poate fi explicata de variația în variabila independenta dintr-un model de regresie. În acest caz, valoarea lui R^2 este de 0.56, indicând o legătura directa intre variabila dependenta și cea independenta, modelul de regresie potrivindu-se datelor observate. Aproximativ 56% din variabilitatea variabilei dependente, și anume a castigului salarial, este explicata de variabila independenta, rata somajului. Adjusted R Square (0.54) este coeficientul de determinare ajustat, ce indica ca aproximativ 54% din variația castigului salarial este explicata de modelul de regresie. De asemenea, indicatorii erorii standard sugerează faptul ca estimările coeficienților din modelul de regresie variază cu aproximativ 1090.125 unități fata de valorile reale.

Previzionare pentru următorii ani:

Câștig salarial mediu brut = $a + b * rata șomajului + \varepsilon$

Câştig salarial mediu brut = 7033.649 + (-870.991) * rata şomajului

Rata șomajului = 3.12; Câștig salarial mediu brut = 4316.1555

Rata șomajului = 3.08; Câștig salarial mediu brut = 4350.995

Rata șomajului = 3.12; Câștig salarial mediu brut = 4316.155

Rata șomajului = 3; Câștig salarial mediu brut = 4420.674

Rata somajului = 3; Câștig salarial mediu brut = 4420.674

Rata somajului = 3.06; Câștig salarial mediu brut = 4368.415

Rata șomajului = 3.052; Câștig salarial mediu brut = 4375.3844

Rata somajului = 3.045; Câștig salarial mediu brut = 4381.4814

Y − T critic * Eroare standard < Yt < Y + T critic * Eroare standard

Tabel 6. Limita inferioară și superioară a intervalului de încredere [Sursa: prelucrare proprie în Excel]

Y - T critic * Eroare standard Y + T critic * Eroare standard 2005.088262 6627.221738 2039.928262 6662.061738 2005.088262 6627.221738 2109.607262 6731.740738 2109.607262 6731.740738 2057.348262 6679.481738 2064.317262 6686.450738 2070.414262 6692.547738

În următorii ani, având în vedere previziunile, se anticipează că o reducere a ratei șomajului va conduce la creșterea câștigului salarial mediu brut. De exemplu, pentru o rată a șomajului de 3%, se estimează că câștigul salarial mediu brut va fi în jurul valorii de 4420.674. Pe de altă parte, o creștere a ratei șomajului poate duce la o scădere a câștigului salarial mediu brut, conform modelului. Având în vedere intervalul de încredere calculat utilizând metoda intervalului de încredere pentru regresie, se poate estima că valoarea câștigului salarial mediu brut va fi cuprinsă între 2005.088262 și 6692.547, cu o eroare standard asociată. Astfel, reducerea ratei șomajului poate fi un factor semnificativ în stimularea creșterii câștigului salarial mediu brut în următorii ani.

4.2. Analiza legăturii și dependentei dintre numărul de Şomeri, populația ocupata și rata șomajului

Tabel 7. Numărul de Someri,Populatia Ocupata și Rata Șomajului în perioada 1996-2022 [Sursa: INS, prelucrare proprie în Excel]

Anul	Nr Someri	Populatia ocupata	Rata somajului
1996	657564	10673035	6,60
1997	881435	10806825	8,90
1998	1025056	10595694	10,40
1999	1130296	10534408	11,80
2000	1007131	10507661	10,50
2001	826932	10439781	8,80
2002	760623	9234177	8,40
2003	658891	9222508	7,40
2004	557892	9165281	6,30
2005	522967	9139247	5,90
2006	460495	9321197	5,20
2007	367838	9352472	4,00
2008	403441	9259002	4,40
2009	709383	8952355	7,80
2010	626960	8712829	7,00
2011	461013	8528149	5,20
2012	493775	8605052	5,40
2013	512333	8549132	5,70
2014	478338	8613739	5,40
2015	436242	8535386	5,00
2016	418237	8448777	4,80
2017	351105	8670556	4,00
2018	288896	8688539	3,30
2019	257865	8680325	2,90
2020	296051	8521057	3,40
2021	234757	7755487	3,00
2022	239064	7806452	3,00

Rata șomajului este un indicator economic important care măsoară procentul din forța de muncă totală care este șomeră și în căutarea activă a unui loc de muncă.

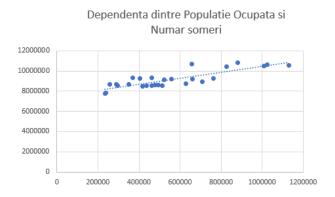
$$Rata Somajului = \frac{Numarul de someri}{Forta de munca totala} * 100 (ecuatia 4)$$

Coeficientul de corelație dintre numărul de șomeri și rata șomajului este 1,ceea ce ne indica o corelație perfect pozitiva, iar cel dintre numărul de șomeri și populația ocupata este 0.8364, indicând-ne o corelație puternica.

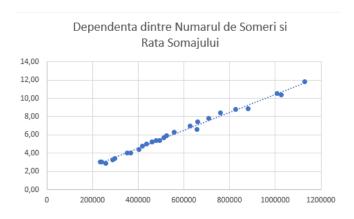
Formula pentru ecuația modelului de regresie liniară multiplă este:

$$y = b_0 + b_1 x_1 + b_2 x_2 + ... + b_n x_n$$
 (ecuatia 5)

Putem observa din Figură 9 si Figură 10 că evoluția numărului de someri și al populației ocupate, precum și ea a numărului de someri si a ratei somajului au trenduri similare.De asemnea, graficele regresiei ne indica faptul ca linia de trend este în creștere(în special în cel al numărului de someri și ratei somajului), ilustrând o ascensiune în timp a valorilor.

Figură 9. Dependenta dintre Populatia Ocupata si Numarul de Someri [Sursa: prelucrare proprie în Excel]

Figură 10. Dependenta dintre Numarul de Someri si Rata Somajului [Sursa: prelucrare proprie in Excel]

Tabel 8. Regression Statistics [Sursa: prelucrare proprie in Excel, regresie]

Regression Statistics

Multiple R	0,998892112
R Square	0,997785452
Adjusted R Square	0,997592883
Standard Error	12450,89086
Observations	26

Tabel 9. ANOVA [Sursa: prelucrare proprie in Excel, regresie]

ANOVA					
	df	SS	MS	F	Significance F
Regression	2	1,6065E+12	8,0325E+11	5181,433086	2,95651E-31
Residual	23	3565567714	155024683,2		
Total	25	1,61007E+12			

Tabel 10. Statistici regresie [Sursa: prelucrare proprie in Excel, regresie]

	Coefficients	Standard Error	t Stat	P-value	Lower 95%	Upper 95%	Lower 95,0%	Upper 95,0%
Intercept	-278318,753	40824,64177	-6,817420581	5,94432E-07	-362770,9589	-193866,5471	-362770,9589	-193866,5471
Populatia Ocupata	0,029868044	0,005440451	5,4899938	1,39502E-05	0,018613613	0,041122474	0,018613613	0,041122474
Rata Somajului	92306,19317	1811,366718	50,95941769	3,69646E-25	88559,09562	96053,29071	88559,09562	96053,29071

Analiza semnificației statistice a parametrilor relevă următoarele: t-stat pentru Intercept (Număr Șomeri) este -6,81742, mai mic decât t critic (2,0686), ceea ce duce la acceptarea ipotezei nule (H0), indicând că parametrul nu este semnificativ statistic; t-stat pentru populația ocupată este 5,48999, mai mare decât t critic, ceea ce duce la respingerea H0 și acceptarea ipotezei alternative (H1), confirmând semnificația statistică a parametrului, evidențiată și de p-value-ul foarte mic (0,0000139); t-stat pentru rata somajului este 50,9594, de asemenea mai mare decât t critic, indicând semnificația statistică a parametrului, evidențiată de p-value-ul extrem de mic (3,69645928930851E-25).

Validitatea modelului este confirmată prin testul F, unde F calculat (5181,4330) este mult mai mare decât F critic (3,4221), ducând la respingerea H0 și acceptarea H1, validitatea modelului fiind evidențiată și prin valoarea foarte mică a Significance F.

•Valoarea Multiple R ne indica corelația dintre variabila dependentă și variabilele independente într-un model de regresie multiplă. În cazul nostru, Multiple R este 0,9988, acest lucru indicând o corelație foarte puternică între variabila dependentă și variabilele independente.

•Variabila R-Square(sau R^2) este o măsură a proporției de variație în variabila dependentă care este explicată de modelele de regresie. În cazul regresiei noastre, această ne indica faptul ca aproximativ 99,775% din variația în variabila dependentă este explicată de variabilele independente incluse în model.

•Valoarea ajustată a coeficientului de determinare (R-Square ajustat) de 0.99759 indică că aproximativ 99,759% din variația în variabila dependentă este explicată de modelele de regresie

Pe de alta parte,indicatorul erorii standard ne indica faptul ca estimările coeficienților din model variază cu aproximativ 12450,89 unități de măsură față de valorile reale.

Analizând acești indicatori statistici, putem concluziona că rata șomajului are o medie de 6,09%, cu o variabilitate moderată (abaterea standard de 2,47). Distribuția datelor este ușor asimetrică spre dreapta (Skewness de 0,70) și relativ plată comparativ cu o distribuție normală (Kurtosis de -0,26). Valoarea medianei este de 5,4 și este apropiată de valoarea modului de 5,2, indicând o distribuție relativ simetrică a datelor în jurul acestor valori centrale.

Tabel 11. Statistici descriptive Rata Somajului [Sursa: prelucrare proprie in Excel, descriptive statistics]

Rata somajı <u>l</u> lui					
Mean	6,092593				
Standard Error	0,475075				
Median	5,4				
Mode	5,2				
Standard Deviation	2,46856				
Sample Variance	6,093789				
Kurtosis	-0,25863				
Skewness	0,695898				
Range	8,9				
Minimum	2,9				
Maximum	11,8				
Sum	164,5				
Count	27				

Concluzii

Studiul efectuat a evidențiat o serie de aspecte importante legate de ocuparea și șomajul în România. În primul rând, s-a constatat că piața muncii este influențată de multiplii factori, precum condițiile economice generale, nivelul de educație al forței de muncă și politicile guvernamentale. De asemenea, s-a observat o schimbare semnificativă în dinamica ocupării, o tendință către sectorul serviciilor și o creștere a locurilor de muncă în domenii precum tehnologia informației, sănătatea și turismul.

Pentru a aborda aceste probleme, este esențial să se dezvolte politici publice integrate, care să sprijine accesul la educație și formare profesională de calitate, să promoveze antreprenorialul și inovarea și să faciliteze tranziția către economia digitală. De asemenea, este necesară o atenție sporită asupra regiunilor mai puțin dezvoltate, pentru a reduce disparitățile și a asigura o distribuție echitabilă a oportunităților de angajare.

Așadar, gestionarea pieței muncii în România necesită o abordare integrala, care să combine eforturile sectorului public, privat și al societății civile, pentru a crea un mediu propice pentru creșterea economică durabilă și incluzivă, care să ofere beneficii tuturor membrilor societății.

În urma analizelor realizate, a relevat că între rata șomajului și câștigul salarial mediu brut exista o corelație puternic negativă, cu un coeficient de corelație de aproximativ -0.75. Acest lucru sugerează o relație inversă între cele două variabile când rata somajului crește, castigul salarial scade, și viceversa. Regresia liniară confirmă această relație prin ecuația Y=7033.64-870.99x, cu interceptul semnificativ statistic. Validitatea modelului este confirmată de testul F, iar R^2 arată că aproximativ 56% din variabilitatea castigului salarial poate fi explicată de variabilitatea ratei somajului. Astfel, creșterea ratei somajului este asociată cu o scădere a castigului salarial în România, iar acest aspect ar trebui luat în considerare în elaborarea politicilor pentru piața muncii, pentru a promova o creștere economică și ocupare într-un mod sustenabil și echitabil. În următorii ani, având în vedere previziunile, se anticipează că o reducere a ratei șomajului va conduce la creșterea câștigului salarial mediu brut. De exemplu, pentru o rată a șomajului de 3%, se estimează că câștigul salarial mediu brut va fi în jurul valorii de 4420.674. Pe de altă parte, o creștere a ratei șomajului poate duce la o scădere a câștigului salarial mediu brut, conform modelului. Având în

vedere intervalul de încredere calculat utilizând metoda intervalului de încredere pentru regresie, se poate estima că valoarea câștigului salarial mediu brut va fi cuprinsă între 2005.088262 și 6692.547, cu o eroare standard asociată. Astfel, reducerea ratei șomajului poate fi un factor semnificativ în stimularea creșterii câștigului salarial mediu brut în următorii ani.

În plus, analiza regresiei dintre rata șomajului, populația ocupată și numărul de șomeri a evidențiat alte aspecte importante. Coeficientul de corelație între numărul de șomeri și rata șomajului indică o corelație perfect pozitivă, în timp ce corelația dintre numărul de șomeri și populația ocupată este puternică. Validitatea modelului a fost confirmată de testul F și de valorile extrem de mari ale coeficientului de determinare (R^2) și ale coeficientului de determinare ajustat, indicând că aproximativ 99,775% respectiv 99,759% din variația ratei de șomaj poate fi explicată de modelele de regresie. Astfel, există o relație semnificativă între rata de șomaj, populația ocupată și numărul de șomeri în România, iar aceste aspecte ar trebui luate în considerare în elaborarea politicilor pentru piața muncii, pentru a gestiona eficient și în mod sustenabil problemele legate de șomaj și ocupare.

LISTA FIGURILOR

Figură 1. Prognoze privind creșterea ocupării din Romania, in funcție de sector, 2022-2035	6
Figură 2. Numărul mediu de salariați din Romania in funcție de sector (2022)	7
FIGURĂ 3. CONCENTRAREA DEZVOLTĂRII ECONOMICE SI SOCIALE PE JUDEȚE	8
FIGURĂ 4. EVOLUȚIA RATEI DE OCUPARE A POPULAȚIEI DE 15-74 ANI, PE GRUPE DE VÂRSTĂ	11
Figură 5. Rata șomajului	13
FIGURĂ 6. EVOLUȚIA STRUCTURII POPULAȚIEI OCUPATE DIN ROMANIA	14
Figură 7. Evoluția migrației în funcție de vârstă	16
FIGURĂ 8. DEPENDENTA DINTRE CASTIGUL SALARIAL SI RATA SOMAJULUI	18
Figură 9. Dependenta dintre Populatia Ocupata si Numarul de Someri	23
Figură 10. Dependenta dintre Numarul de Someri și Rata Somajului	23

LISTA TABELELOR

TABEL 1. CÂȘTIGUL SALARIAL SI RATA ȘOMAJULUI	18
TABEL 2. REGRESSION STATISTICS	19

Tabel 3. ANOVA	19
Tabel 4. Statistisci regresie	20
TABEL 5. RESIDUAL OUTPUT	20
Tabel 6. Limita inferioară și superioară a intervalului de încredere	21
TABEL 7. NUMĂRUL DE SOMERI, POPULATIA OCUPATA ȘI RATA ȘOMAJULUI ÎN PERIOADA 1996-2022	22
TABEL 8. REGRESSION STATISTICS	24
Tabel 9. ANOVA	24
Tabel 10. Statistici regresie	24
TABEL 11. STATISTICI DESCRIPTIVE RATA SOMAJULUI	25

Bibliografie

- *Baze de date statistice*. Preluate de pe Tempo Online: http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table
- Cepareanu, A. (2020). România după 30 de ani de economie capitalistă: 10 ani de pierderi urmați de 20 de ani de creștere economică. România a înregistrat cea mai mare creștere economică din Uniunea Europeană, de 4,1% în medie an de an, în perioada 2000 2019. Ziarul Financiar.
- Ghinăraru, D. C. (2022, August 18). *Analiza privind evoluția pieței muncii din perspectiva competențelor și calificărilor la nivelul tuturor sectoarelor economice, pentru orizontul 2025–2030*. Preluat de pe INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ ÎN DOMENIUL MUNCII si PROTECTIEI SOCIALE: https://media.hotnews.ro/media_server1/document-2022-08-18-25740552-0-studiughinararu.pdf
- KPMG. (2023). Analiza pietei muncii in Romania, realizata în cadrul proiectului "Consolidarea Dialogului Social în România", implementat de Confederația Patronală Concordia în parteneriat cu NHO Confederația Patronală din Norvegia.
- Luminita Chivu, G. G. (2020, Martie). *Piața muncii din România sub presiune. Cererea și oferta de forță de muncă*. Preluat de pe Academia Romana. Institutul National de Cercetari Economice: https://www.studii-economice.ro/2020/seince200313.pdf
- Nuyts, V. (2023, Noiembrie 15). Previziunile economice din toamna anului 2023: O redresare modestă după un an plin de provocări. Preluat de pe Comisia Europeana:

- https://romania.representation.ec.europa.eu/news/previziunile-economice-din-toamna-anului-2023-o-redresare-modesta-dupa-un-plin-de-provocari-2023-11-15_ro
- PwC. (2023, August). *Analiză privind piata muncii din Romania*. Preluat de pe https://www.amcham.ro/download?file=mediaPool/u2M5Atj.pdf
- INSSE (2020, Aprilie 22). Comunicat de Presa În anul 2019, rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) a fost de 65,8%, în creștere față de anul anterior cu 1,0 puncte procentuale. Preluat de pe site-ul INSSE:

 https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/somaj_2019r.pdf
- ZĂRNESCU, A. u. (2023). <u>Şomajul în rândul tinerilor din România. Cauze, provocări și potențiale soluții de Valentina Lidia Zărnescu Lege5.ro</u>. *Universul Juridic*.

Contributia fiecarui membru la realizarea proiectului:

Grosu Catalina-Ionela: 50% - abordarea teoretica, analiza descriptiva si empirica, concluzii Iordan Maria-Alexandra: 50% - abordarea teoretica, analiza descriptiva si empirica, concluzii